

Cirkulære om

Tjenestefrihed af familiemæssige årsager

2005

Cirkulære af 14. juni 2007

PKAT nr.

J.nr. 06-528-24

Perst. nr. 056-07

Indholdsfortegnelse

Cirkulære

Generelle bemærkninger	3
Barns 1. sygedag	3
Bemærkninger til aftalens enkelte bestemmelser	4
Udbetaling af pensionsbidrag	6
Ikrafttræden mv.	8

Aftale

§ 1. Dækningsområde	10
§ 2. Pasning af alvorligt syge børn under 18 år	10
§ 3. Pasning af nærtstående, der ønsker at dø i eget hjem	10
§ 4. Hospitalsindlæggelse sammen med børn under 14 år	11
§ 5. Force majeure	11
§ 6. § 42 i lov om social service	11
§ 7. Dokumentation	11
§ 8. Ikrafttræden mv.	12

Cirkulære om tjenestefrihed af familiemæssige årsager

(Til samtlige ministerier mv.)

Generelle bemærkninger

1. Aftalen om tjenestefrihed af familiemæssige årsager samler og ajourfører de gældende aftaler om dette emne¹ og supplerer med nye bestemmelser aftalt under overenskomstforhandlingerne i 2005 om henholdsvis tjenestefrihed mv. ved hospitalsindlæggelse sammen med børn under 14 år og pensionsforhold under tjenestefrihed til formål omfattet af § 42² i lov om social service.

Aftalens § 5 og bemærkningerne hertil (jf. cirkulærets pkt. 4) implementerer Rådets direktiv 96/34/EF af 3. juni 1996 om den rammeaftale vedrørende forældreorlov, der er indgået mellem UNICE, CEEP og EFS (EFT nr. L 145, side 4).

2. Reglerne om udskydelse eller forlængelse af orlov i forbindelse med hospitalsindlæggelse af nyfødte mv. samt reglerne om orlov til børnepasning fremgår af henholdsvis barselsaftalen og cirkulære af 30. maj 2001 om orlov til børnepasning.

Barns 1. sygedag

3. Reglerne om barns 1. sygedag for overenskomstansatte fremgår af fællesoverenskomsterne og AC-overenskomsten.

For tjenestemænd og tjenestemandslignende gælder tilsvarende, at ansættelsesmyndigheden kan give hel eller delvis tjenestefrihed til pasning af et sygt barn, når

- a) det er barnets første sygedag,
- b) hensynet til barnets forhold gør dette nødvendigt,
- c) forholdene på tjenestestedet tillader det,

---

¹ Aftale af 2. juli 2002 om tjenestefrihed mv. til pasning af alvorligt syge børn og nærtstående og aftale af 3. juli 1997 om implementering af forældreorlovsdirektivet.

² Tidligere § 29 (ændret ved lov nr. 573 af 24. juni 2005, der trådte i kraft d. 1. januar 2007)

- d) barnet er under 18 år, og
- e) barnet er hjemmeværende.

Den ansatte får under tjenestefriheden en løn, der svarer til den løn, den pågældende ville have fået under sygdom. I grundlaget for beregning af løn indgår dog ikke fast påregnelige særlige tillæg.

Ved misbrug kan ansættelsesmyndigheden inddrage adgangen til tjenestefrihed for den enkelte ansatte.

Bemærkninger til aftalens enkelte bestemmelser

4. I det følgende gives nogle bemærkninger til de enkelte bestemmelser i aftalen.

Til § 2 (Pasning af alvorligt syge børn under 18 år)

I henhold til § 26 i lov nr. 566 af 9. juni 2006 om ret til orlov og dagpenge ved barsel har forældre med alvorligt syge børn under 18 år ret til dagpenge fra kommunen, hvis de i forbindelse med barnets sygdom helt eller delvis opgiver deres arbejde.

Perioder med hel eller delvis tjenestefrihed med eller uden løn medregnes fuldt ud i lønancienniteten og i optjening af pensionsret, såvel for tjenestemænd som for overenskomstansatte.

Ved løn forstås den ansattes sædvanlige løn, eksklusiv fast påregnelige særlige tillæg.

Ansættelsesmyndigheden er berettiget til refusion af dagpenge, når den ansatte modtager løn under tjenestefriheden. Ansøgning om refusion rettes til den ansattes bopælskommune.

Til § 3 (Pasning af nærtstående, der ønsker at dø i eget hjem)

I henhold til § 119³ i lov om social service, jf. lovbekendtgørelse nr. 1187 af 7. december 2005, er personer, som passer en nærtstående, der ønsker at dø i eget hjem, efter ansøgning berettiget til at få plejevederlag.

---

³ Tidligere § 104 (ændret ved lov nr. 573 af 24. juni 2005, der trådte i kraft d. 1. januar 2007)

Perioder, hvor en ansat har hel eller delvis tjenestefrihed til formål omfattet af servicelovens § 119, medregnes fuldt ud i lønancienniteten og i optjening af pensionsret, såvel for tjenestemænd som for overenskomstansatte.

Ved løn forstås den ansattes sædvanlige løn, eksklusiv fast påregnelige særlige tillæg.

Til § 4 (Hospitalsindlæggelse sammen med børn under 14 år)

Ved forældre forstås biologiske forældre, adoptanter eller andre indehavere af forældremyndigheden.

De 5 dage kan holdes enkeltvis eller samlet. Der er ikke noget til hinder for, at ansættelsesmyndigheden og den ansatte aftaler, at dagene bruges som f.eks. 10 halve dage.

Ved løn forstås den ansattes sædvanlige løn, eksklusiv fast påregnelige særlige tillæg.

Til § 5 (Force majeure)

Bestemmelsen sikrer de ansatte ret til tjenestefrihed uden løn som følge af force majeure i de tilfælde, der er omfattet af artikel 3 i den rammeaftale vedrørende forældreorlov, som er indgået mellem UNICE, CEEP og EFS, jf. Rådets direktiv 96/34/EF af 3. juni 1996 (EFT nr. L 145, side 4).

Perioder med tjenestefrihed uden løn medregnes ikke i lønancienniteten, og der optjenes ikke pensionsret.

Bestemmelsen berører ikke anvendelsen af regler om fravær med løn, f.eks. reglerne om barns 1. sygedag og omsorgsdage.

Bestemmelsen i § 5 finder tilsvarende anvendelse for ansatte, der *ikke* er omfattet af aftalen eller anden aftale om implementering af forældreorlovsdirektivet.

Til § 6 (§ 42 i lov om social service)

I henhold til § 42 i lov om social service yder bopælskommunen dækning af tabt arbejdsfortjeneste til personer, der i hjemmet forsørger et barn under 18 år med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller indgribende kronisk eller langvarig lidelse, jf. lovbekendtgørelse nr. 1187 af 7. december 2005 og

bekendtgørelse nr. 146 af 6. marts 2003, som ændret ved bekendtgørelse nr. 955 af 15. september 2006.

En ansat har ikke retskrav på tjenestefrihed til dette formål. Det er således ansættelsesmyndighedens afgørelse, om der skal gives tjenestefrihed. Der ydes ikke løn under tjenestefriheden.

Perioder, hvor en ansat har hel eller delvis tjenestefrihed til formål omfattet af servicelovens § 42, medregnes fuldt ud i lønancienniteten og i optjening af pensionsret, såvel for tjenestemænd som for overenskomstansatte.

Indbetaling af pensionsbidrag

5. Under tjenestefrihed efter §§ 2 og 3 samt under tjenestefrihed til formål omfattet af servicelovens § 42 optjener den ansatte pensionsret i hidtidigt omfang.

For tjenestemænd og andre ansatte med en tjenestemandslignende pensionsordning skal der indbetales sædvanligt pensionsbidrag af den ansattes hidtidige pensionsgivende løn til finanslovens § 36 (Økonomistyrelsens konto reg.nr. 8109 konto nr. 102542-9 i Jyske Bank.). Ansættelsesmyndigheden anmodes om ved brev at underrette Økonomistyrelsen om den ansattes cpr.nummer og tjenestefrihedens art og varighed.

Den pensionsalderansvarlige myndighed, henholdsvis en statsgaranteret pensionskasse eller en statslig pensionsordning, ajourfører pensionsalderoptjeningen i PENSAB, når pensionsbidraget er indbetalt til finanslovens § 36.

For overenskomstansatte og andre ansatte med en bidragsdefineret pensionsordning, herunder tjenestemænd for så vidt angår supplerende pensionsordninger, indbetaler ansættelsesmyndigheden det sædvanlige overenskomst- eller aftalebaserede pensionsbidrag i tjenestefrihedsperioden. Pensionsbidraget beregnes af den pensionsgivende løn, som den pågældende ville have fået, hvis vedkommende havde været i tjeneste.

Særligt om tjenestefrihed i henhold til § 42 i lov om social service

I den tabte arbejdsfortjeneste, som dækkes af kommunen, indregnes bidrag til en pensionsordning. Bidraget udgør 6 pct. af bruttoindtægten pr. 1. januar 2003

og 10 pct. af bruttoindkomsten pr. 1. januar 2004, dog højst et beløb svarende til det hidtidige arbejdsgiverbidrag.

For tjenestemænd og andre ansatte med en tjenestemandslignende pensionsordning anses det pensionsbidrag på 15 pct. af den pensionsgivende løn, der normalt indbetales til finanslovens § 36, som arbejdsgiverbidrag i denne sammenhæng og danner derfor overgrænse for det kommunale pensionsbidrag, jf. bekendtgørelse nr. 955 af 15. september 2006.

I bidragsdefinerede pensionsordninger fremgår arbejdsgiverbidraget af den enkelte overenskomst eller aftale. Af det samlede pensionsbidrag anses normalt 2/3 som arbejdsgiverbidrag.

Finansministeriet og centralorganisationerne har ved overenskomstforhandlingerne i 2005 aftalt, at ansatte i staten og folkekirken mv., der har tjenestefrihed til formål omfattet af § 42 i lov om social service, har uændret pensionsdækning under tjenestefriheden.

Tjenestemænd i ”den lukkede gruppe” i folkeskolen er ikke omfattet af bestemmelserne i dette cirkulære, idet de følger aftalerne på det kommunale område.

Efter bekendtgørelse nr. 955 af 15. september 2006 kan pensionsbidraget fra bopælskommunen indbetales til ansættelsesmyndigheden, der herefter indbetaler det samlede pensionsbidrag til finanslovens § 36, henholdsvis vedkommende pensionsinstitut.

Bestemmelserne om pensionsdækning for statsansatte mv. har virkning fra 1. april 2005 for såvel igangværende som fremtidige tjenestefrihedsperioder.

Bestemmelserne har tillige virkning for tjenestemænd og andre ansatte med en tjenestemandspensionsordning, der før 1. april 2005 har haft tjenestefrihed til formål omfattet af § 42 i lov om social service, og for hvem indbetaling af det kommunale bidrag til en pensionsordning har været stillet i bero på en afklaring af pensionsforholdene.

De enkelte ansættelsesmyndigheder, for hvem en sådan overgangsordning er aktuel, skal medregne den fulde tjenestefrihedsperiode i pensionsalderen og indbetale pensionsbidrag til finanslovens § 36 (Økonomistyrelsens konto

reg.nr. 8109 konto nr. 102542-9 i Jyske Bank) med præcis angivelse af, hvad betalingen vedrører (cpr.nr., ”§ 42-bidrag”, mv.).

Den pensionsalderansvarlige myndighed, henholdsvis en statsgaranteret pensionskasse eller en statslig pensionsordning, ajourfører pensionsalderoptjeningen i PENSAB, når pensionsdækningsbidraget er indbetalt til finanslovens § 36.

Hvis kommunalt pensionsbidrag for tjenestefrihed til tjenestemænd er indbetalt på en supplerende pensionsordning, skal sagerne ikke genoptages.

Ikrafttræden mv.

6. Cirkulæret har virkning fra 1. april 2005.

Samtidig ophæves

1. Cirkulære nr. 75 af 2. juli 2002 om tjenestefrihed m.v. til pasning af alvorligt syge børn og nærtstående (Perst. nr. 014-02).
2. Cirkulære nr. 115 af 3. juli 1997 om implementering af forældreorlovsdirektivet (Fmst. nr. 41/97).
3. Cirkulære nr. 40 af 17. marts 1998 om forældreorlovsdirektivet (Fmst. nr. 34/98).

Finansministeriet, Personalestyrelsen

Den 14. juni 2007

P.M.V.

E.B.

Patricia Bager

Aftale om tjenestefrihed af familiemæssige årsager

Dækningsområde

§ 1. Denne aftale gælder for tjenestemænd og tjenestemandslignende ansatte samt for ansatte omfattet af overenskomster indgået på den ene side af eller efter bemyndigelse fra Finansministeriet og på den anden side af de underskrevende centralorganisationer eller organisationer, der er tilsluttet disse.

Pasning af alvorligt syge børn under 18 år

§ 2. En ansat, der efter § 26 i lov om ret til orlov og dagpenge ved barsel har ret til dagpenge i forbindelse med pasning af alvorligt syge børn under 18 år, har i samme periode ret til hel eller delvis tjenestefrihed med løn.

Stk. 2. Ansættelsesmyndigheden kan dog begrænse retten til tjenestefrihed med løn til 1 måned pr. barn pr. kalenderår. Ansættelsesmyndigheden kan herudover bevilge yderligere tjenestefrihed uden løn i dagpengeperioden.

Stk. 3. Perioder med hel eller delvis tjenestefrihed med eller uden løn medregnes fuldt ud i lønancienniteten, og der indbetales sædvanligt pensionsbidrag til overenskomst- eller aftalebaserede bidragsdefinerede pensionsordninger.

Pasning af nærtstående, der ønsker at dø i eget hjem

§ 3. En ansat, der efter § 119 i lov om social service får bevilget plejevederlag i forbindelse med pasning af nærtstående, der ønsker at dø i eget hjem, har i samme periode ret til hel eller delvis tjenestefrihed med løn.

Stk. 2. Ansættelsesmyndigheden betaler den ansatte forskellen mellem plejevederlaget og sædvanlig løn i tjenestefrihedsperioden.

Stk. 3. Perioder med hel eller delvis tjenestefrihed medregnes fuldt ud i lønancienniteten, og der indbetales sædvanligt pensionsbidrag til overenskomst- eller aftalebaserede bidragsdefinerede pensionsordninger.

Hospitalsindlæggelse sammen med børn under 14 år

§ 4. En ansat har ret til tjenestefrihed med løn i op til 5 dage pr. barn inden for 12 på hinanden følgende måneder i forbindelse med den ansattes hospitalsindlæggelse sammen med egne børn under 14 år. Tilsvarende gælder, hvis barnet under indlæggelsen opholder sig i hjemmet.

Stk. 2. Hvis begge forældre er omfattet af aftalen, kan den samlede tjenestefrihedsperiode med løn højst udgøre 5 dage for forældrene tilsammen.

Force majeure

§ 5. En ansat har ret til tjenestefrihed uden løn som følge af force majeure, når tvingende familiemæssige årsager gør sig gældende i tilfælde af sygdom eller ulykke, der gør den ansattes umiddelbare tilstedeværelse påtrængende nødvendig.

§ 42 i lov om social service

§ 6. Under tjenestefrihed til formål omfattet af § 42 i lov om social service indbetaler ansættelsesmyndigheden sædvanligt pensionsbidrag for ansatte, der er omfattet af overenskomst- eller aftalebaserede bidragsdefinerede pensionsordninger.

Dokumentation

§ 7. Den ansatte skal efter anmodning fremlægge den nødvendige dokumentation i forbindelse med tjenestefrihed efter §§ 2 - 6.

Ikrafttræden mv.

§ 8. Aftalen har virkning fra 1. april 2005.

Stk. 2. Samtidig ophæves

1. Aftale af 2. juli 2002 om tjenestefrihed mv. til pasning af alvorligt syge børn og nærtstående.
2. Aftale af 3. juli 1997 om implementering af forældreorlovsdirektivet.

Stk. 3. Aftalen kan opsiges skriftligt med 3 måneders varsel til en 1. april, dog tidligst til 1. april 2008.

København, den 12. juni 2007

Statsansattes Kartel

Peter Waldorff

Statstjenestemændenes

Centralorganisation II

Peter Ibsen

Akademikernes Centralorganisation

Sine Sunesen

Lærernes Centralorganisation

Anders Bondo Christensen

Overenskomstansattes

Centralorganisation

Jesper Korsgaard Hansen

Finansministeriet

P.M.V.

E.B.

Eva Hoff Sonne